

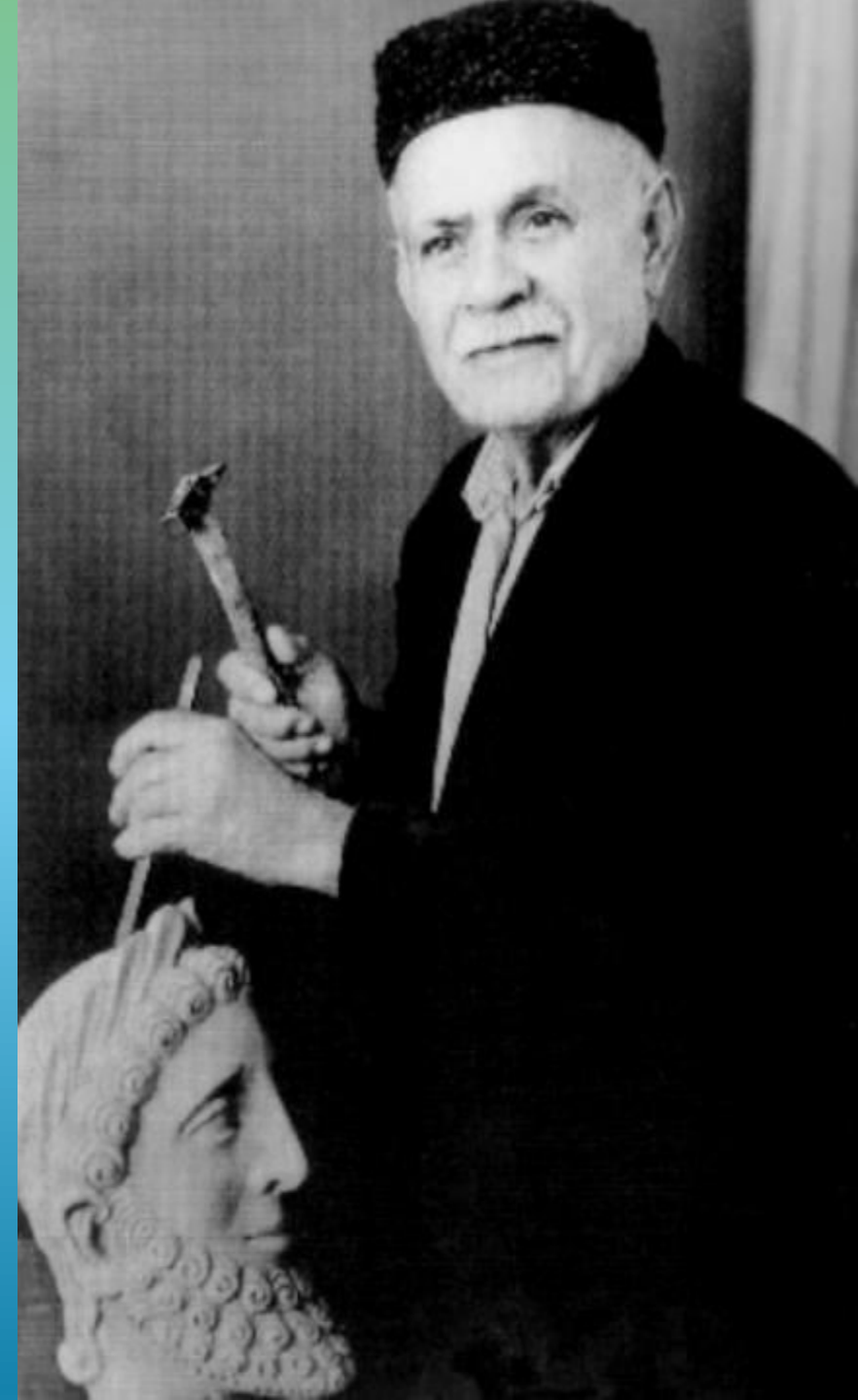
ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΣΙΑΛΟΣ

Λαϊκή Παράδοση

ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΩΤΗΡΗ ΜΗΛΙΩΤΗ

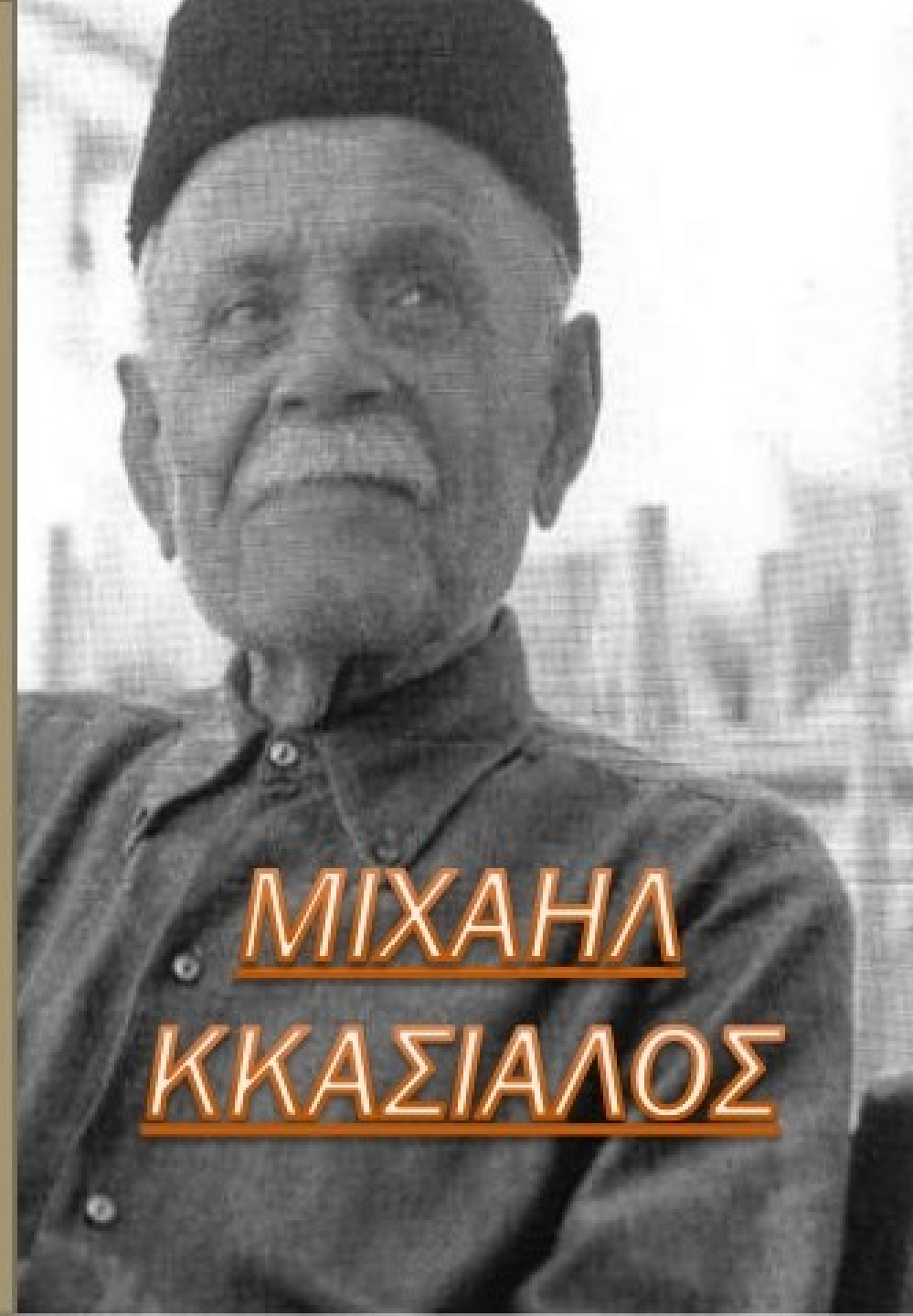

Ο ΜΙΧΆΛΗΣ Κ΄ΑΣΙΆΛΟΣ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΙΧΑΛΗΣ Κ.

Ο Ζωγράφος που τίμησε την Άσσια στην Κύπρο ολόκληρη και σε όλη την Ευρώπη γεννήθηκε στην Άσσια , το 1885. Νέος, φτωχής οικογένειας, κατάφερε να φοιτήσει στο δημοτικό σχολείο. Τελειώνοντάς το, αρχίζει την πάλη για επιβίωση. Μαθαίνει το επάγγελμα του παπουτσή και στην συνέχεια το εξασκεί. Ωστόσο ,η καλλιτεχνική του φλέβα δεν τον αφήνει ήσυχο. Φτιάχνει διάφορα γλυπτά, εντυπωσιασμένος από τα αρχαία του μουσείου και τόσο πολύ τα καταφέρνει που μοιάζουν πολύ με αρχαία. Έτσι, ορισμένες φορές είχε καταφέρει να τα πουλήσει σε τουρίστες που γύρευαν αρχαία. Κάποια μέρα όμως, το μαθαίνει αυτό ο διευθυντής του αρχαιολογικού μουσείου και τον καλεί, για να του κάνει παρατήρηση. Τότε όμως, ο Κκάσιαλος τον ρώτησε: "Τι θα γινόταν αν οι τουρίστες αντί αυτών των ψεύτικων, έβρισκαν αληθινά ;" .Ακούγοντας την ερώτηση αυτή ο Διευθυντής του μουσείου μετέτρεψε την παρατήρηση του σε συγχαρητήρια.

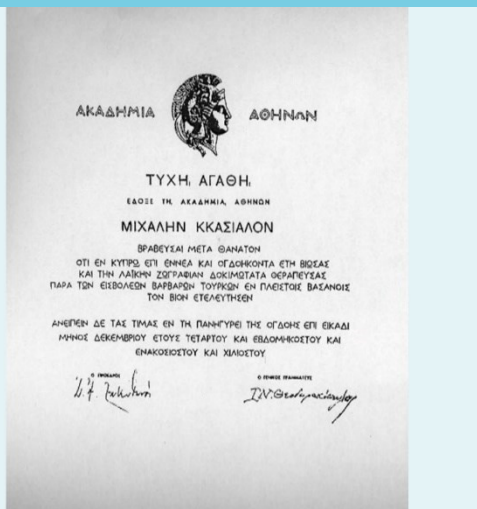
ΜΙΧΑΗΛ
ΚΚΑΣΙΑΛΟΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Λαϊκός ζωγράφος, ο σημαντικότερος απ' όσους έχει να επιδείξει η Κύπρος στον τομέα της αφελούς ζωγραφικής, με διεθνή αναγνώριση. Γεννήθηκε το 1885 στο χωριό Άσσια της Μεσαορίας και πέθανε στη Λάρνακα στις 31 Αυγούστου 1974.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Μιχαήλ Χρίστου Κάσιαλος φοίτησε μόνο στο δημοτικό σχολείο του χωριού του και από μικρός ασχολήθηκε με κατασκευές αντί με γεωργικές εργασίες. Εργάστηκε κυρίως ως παπουτσής για πολλά χρόνια. Κατά τα χρόνια του δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου (γύρω στο 1940) άρχισε να ασχολείται με άλλο είδος «κατασκευών», σχετικά προσοδοφόρο: κατασκεύαζε «αρχαία» αντικείμενα, απομιμήσεις αρχαιολογικών ευρημάτων (αγάλματα, τερρακότες, κεραμική) που πωλούσε σε ξένους και ντόπιους ενδιαφερόμενους, συχνά μάλιστα παρουσιάζοντάς τα και διαθέτοντάς τα ως «πρωτότυπα». Τα αντικείμενα που κατασκεύαζε τα έκανε να φαίνονται παλαιά με τρόπους που επινόησε ο ίδιος.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Λίγο πριν από την ανεξαρτησία της Κύπρου (1960) στράφηκε προς τη ζωγραφική, τέχνη την οποία θεώρησε ως περισσότερο προσοδοφόρο επάγγελμα (η σύζυγός του Ειρήνη έλεγε πως ο Κάσιαλος άρχισε να ενδιαφέρεται για τη ζωγραφική όταν άκουσε ότι ο [αρχιεπίσκοπος Μακάριος](#) αγόρασε ζωγραφικούς πίνακες σε αρκετά ψηλή τιμή, οπότε πήρε την απόφαση να κατασκευάσει κι ο ίδιος πίνακες). Πράγματι, σε σύντομο χρονικό διάστημα ζωγράφισε αρκετούς πίνακες ώστε να μπορέσει να οργανώσει ατομική έκθεση. Απευθύνθηκε τότε στον ζωγράφο [Αδαμάντιο Διαμαντή](#) που αμέσως εκτίμησε το ταλέντο και την ποιότητα δουλειάς του λαϊκού ζωγράφου και μαζί με άλλους (όπως τον ποιητή [Παντελή Μηχανικό](#) και τον ζωγράφο [Χριστόφορο Σάββα](#)), βοήθησε τον Κάσιαλο να οργανώσει την πρώτη του ατομική έκθεση. Η έκθεση εγκαινιάστηκε από τον Α. Διαμαντή στην γκαλερί «Απόφαση» του Χρ. Σάββα τον Μάιο του 1960. Ήταν η πρώτη παρουσίαση του λαϊκού καλλιτέχνη μπροστά στο ευρύ κοινό κι απέτέλεσε επιτυχία (πωλήθηκαν αμέσως όλα τα έργα που εξετέθησαν, πράγμα που βοήθησε τον Κάσιαλο να αφοσιωθεί πλέον ολοκληρωτικά στη ζωγραφική).

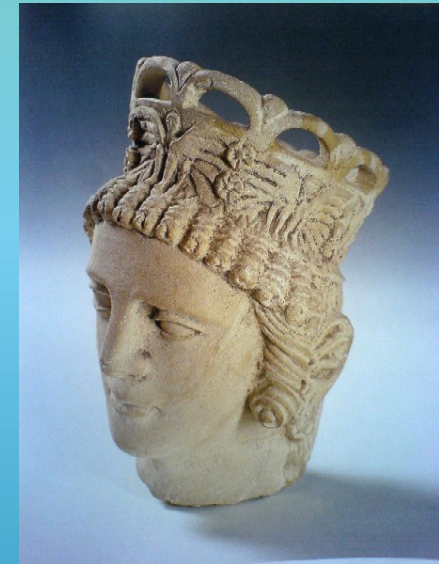
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τον επόμενο χρόνο (1961) εξέθεσε έργα του σε ατομική έκθεση στη Δημοτική Πινακοθήκη Λεμεσού, ενώ το 1962 οργάνωσε άλλη ατομική έκθεση στο ξενοδοχείο «Λήδρα Πάλας» της Λευκωσίας. Το 1962 μετείχε σε ομαδική έκθεση Κυπρίων καλλιτεχνών στην Αθήνα. Στην Αθήνα μετέσχε και στην Πανελλήνια έκθεσή του 1963, οπότε η εργασία του προβλήθηκε κι από το γνωστό περιοδικό τέχνης «Ζυγός». Τον ίδιο χρόνο εξέθεσε έργα του σε ατομική έκθεση και πάλι στο «Λήδρα Πάλας» στη Λευκωσία.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Μέχρι να έλθει και η διεθνής αναγνώριση, ο Κάσιαλος οργάνωσε άλλες τρεις ατομικές εκθέσεις έργων του στην Κύπρο: Το 1965 στο οίκημα της "Ενώσεως Νέων «Τραστ»" στη Λευκωσία, το 1966 στο ξενοδοχείο «Τέσσερα Φανάρια» στη Λάρνακα, το 1969 στο ξενοδοχείο «Χίλτον» στη Λευκωσία. Στο μεταξύ, το 1967 εξέθεσε έργα του σε ατομική έκθεση στο Ινστιτούτο Κοινοπολιτείας στο Λονδίνο, οπότε δόθηκε στην τέχνη του πλατιά δημοσιότητα από τον αγγλικό Τύπο. Το 1969, με φροντίδα της Μορφωτικής Υπηρεσίας του υπουργείου Παιδείας, πήρε μέρος με 10 έργα του στη δεύτερη τριεννάλε ναΐβ τέχνης στη Μπρατισλάβα (Τσεχοσλοβακία) εκπροσωπώντας την Κύπρο· η συμμετοχή του στην παγκόσμια αυτή έκθεση, στην οποία εξασφάλισε μια από τις κυριότερές της διακρίσεις, σήμανε και τη διεθνή αναγνώριση και καθιέρωσή του.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τον Αύγουστο του 1974, όταν οι Τούρκοι εισβολείς προέλασαν προς την Αμμόχωστο και κατέλαβαν και την Άσσια, ο Κάσιαλος σε ηλικία 89 χρόνων τότε, παρέμεινε μαζί με τη σύζυγό του Ειρήνη στο χωριό του. Στις 18 του μηνός Τούρκοι ένοπλοι μπήκαν στο σπίτι και εργαστήριό του, απαιτώντας από τον λαϊκό καλλιτέχνη να τους δώσει όσα χρήματα είχε. Αφού του τα πήραν, τον χτύπησαν με τους υποκόπανους των όπλων τους και τον τραυμάτισαν. Οκτώ μέρες αργότερα (στις 26 Αυγούστου) αφέθη ελεύθερος και μετεφέρθη στη Λάρνακα. Πέθανε 5 μέρες αργότερα, στο φιλανθρωπικό ίδρυμα «Άγιος Παύλος» στη Λάρνακα.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Με φροντίδα της Μορφωτικής Υπηρεσίας, έργα του εξετάθησαν το 1974 στη διεθνή έκθεση «Η Τέχνη των Ναΐβ» που οργανώθηκε στο Μόναχο και στη Ζυρίχη. Στις 8 Δεκεμβρίου 1974 ο Κάσιαλος βραβεύθηκε μεταθανάτια από την Ακαδημία Αθηνών.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΕΙΕΣ

Γραφικός ο ίδιος, ντυμένος πάντα με την πατροπαράδοτη βράκα, είχε μερικές επιθυμίες που δεν πρόλαβε να εκπληρώσει: να οργανώσει ατομική έκθεση στη Νέα Υόρκη, που την σχεδίαζε, και να ολοκληρώσει την εικονογράφηση της μικρής εκκλησίας που ο ίδιος είχε κτίσει στο κατεχόμενο από τους Τούρκους χωριό του.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΕΙΕΣ

Ο Μιχαήλ Κάσιαλος παρά το ότι άρχισε να ζωγραφίζει σε μεγάλη ηλικία (μετά τα 70 του χρόνια), έδωσε αξιόλογο έργο και ποιοτικά και ποσοτικά. Γεννημένος σε χωριό της Μεσαορίας, του σιτοβολώνα της Κύπρου, όπου πέρασε όλη του τη ζωή, αμόρφωτος, χωρίς καν να έχει δει και γνωρίσει έργα ζωγραφικής εκτός από τις εικόνες των εκκλησιών, διέθετε ωστόσο ένα τεράστιο απόθεμα πείρας και γνώσεων από τη σκληρή καθημερινή ζωή των κατοίκων της κυπριακής υπαίθρου και ιδιαίτερα του μεσαρίτικου κάμπου, τα ήθη, τα έθιμα, τις δοξασίες και τις παραδόσεις.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Μιχαήλ Κάσιαλος παρά το ότι άρχισε να ζωγραφίζει σε μεγάλη ηλικία (μετά τα 70 του χρόνια), έδωσε αξιόλογο έργο και ποιοτικά και ποσοτικά. Γεννημένος σε χωριό της Μεσαορίας, του σιτοβολώνα της Κύπρου, όπου πέρασε όλη του τη ζωή, αμόρφωτος, χωρίς καν να έχει δει και γνωρίσει έργα ζωγραφικής εκτός από τις εικόνες των εκκλησιών, διέθετε ωστόσο ένα τεράστιο απόθεμα πείρας και γνώσεων από τη σκληρή καθημερινή ζωή των κατοίκων της κυπριακής υπαίθρου και ιδιαίτερα του μεσαρίτικου κάμπου, τα ήθη, τα έθιμα, τις δοξασίες και τις παραδόσεις.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Αν και δεν ασχολήθηκε επαγγελματικά με τη ζωγραφική παρά σε αρκετά προχωρημένη ηλικία, ωστόσο η κλίση του προς την τέχνη είχε εκδηλωθεί από τα παιδικά του χρόνια. Όπως ο ίδιος είχε διηγηθεί, για επτά χρόνια παρακολουθούσε μαθήματα σαν βοηθός του αγιογράφου Κυριάκου Πιερίδη από την Αθένου. Σε μια άλλη περίπτωση, *ἦρταν κάτι πατέρες πού τό Καϊμακλίν' τά ὀνόματά τους ἦταν Κύριλλος τζιαί Νύφων τζ' ἐζωγραφίζαν τόν ἅγιον Γεώργιον εἰς τό χωρκόν τζ' ἐπήαιννα πού τό παραθύριν τζιαί τόν ἔκαμνα τζ' ἐγιώ. Εἶδαμ' με μιάν ἡμέραν τζ' εἶπαμ' μου νά πηαίννω τζ' ἐγιώ νά τους θωρῶ πού ἐζωγραφίζαν' ἐπήαιννα πεντ' ἔξη μῆνες...*

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η κατασκευή «αρχαίων» ήταν, για τον Κάσιαλο, βιοποριστικό επάγγελμα. Ο τρόπος, μάλιστα, που ο ίδιος ανακάλυψε για να τα «παλιηνίσκει», να τα κάνει δηλαδή να φαίνονται φθαρμένα από τον καιρό, ξεγελούσε ακόμη και ειδικούς. Συνήθως επωλούντο σε τουρίστες αλλά και σε εμπόρους και αρχαιοκάπηλους ακόμη, από ανθρώπους που συνεργάζονταν με τον Κάσιαλο. Σε μια περίπτωση «αρχαία» του Κάσιαλου κατασχέθηκαν από την αστυνομία και κατέληξαν στο Μουσείο όπου κι ...εξετέθησαν. Ο ίδιος ο Κάσιαλος τα είδε κάποτε, όταν επεσκέφθη το Μουσείο, υπέδειξε στους υπεύθυνους ότι δεν ήσαν γνήσια αλλά δικά του δημιουργήματα, κι αποσύρθηκαν. Γνωστή είναι κι η περίπτωση που «αρχαία» αντικείμενα του Κάσιαλου κατέληξαν στις Ηνωμένες Πολιτείες απ' όπου εστάλησαν στην αρμόδια αρχαιολογική υπηρεσία στην Κύπρο φωτογραφίες τους με την παράκληση να διαπιστωθεί η αυθεντικότητα και να γίνει χρονολόγησή τους. Ο τότε διευθυντής του τμήματος Πορφύριος Δίκαιος κάλεσε τότε τον Κάσιαλο για να του δώσει εξηγήσεις. Ο καλλιτέχνης απάντησε: «Δεν είναι καλύτερα, κύριε Δίκαιε, που πουλήσαμε ψεύτικα αντικείμενα στους Αμερικάνους; Θα προτιμούσες ν' αγοράζαν γνήσια;»

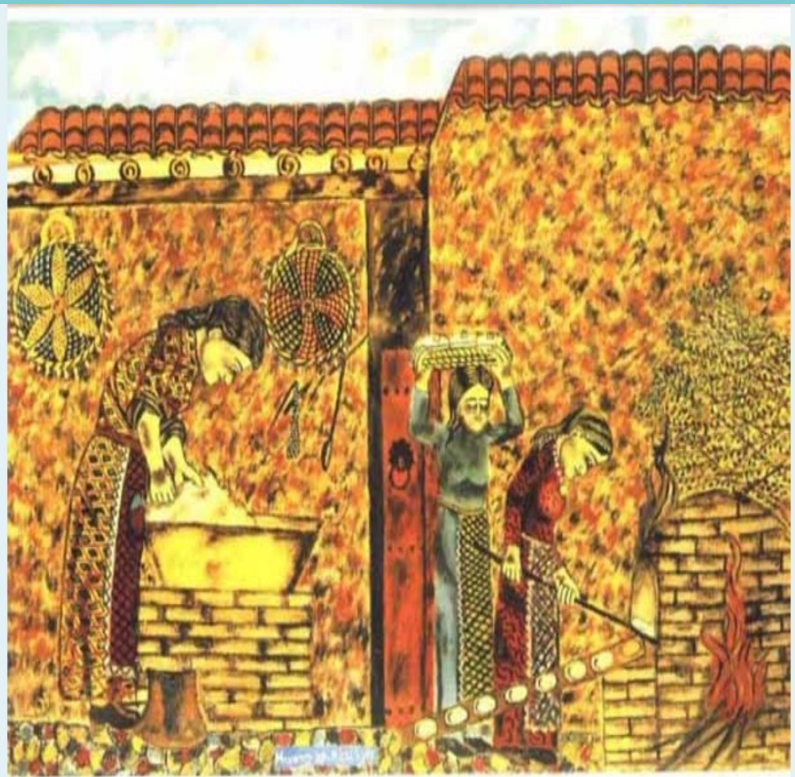
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Παγκόσμια γνωστός όμως (αν και η φήμη του ως κατασκευαστή «αρχαίων» ήταν μεγάλη), ο Κάσιαλος έγινε με τη ζωγραφική του. Γιατί η ζωγραφική του δεν ήταν απομίμηση καμιάς άλλης τέχνης παρά γνησιότατη απεικόνιση του κόσμου της Κύπρου — ιδιαίτερα του μεσαρίτικου κάμπου — που ο ίδιος ο καλλιτέχνης γνώριζε τόσο καλά αφού ανήκε κι αυτός στον ίδιο κόσμο. Οι πλουσιότατες εμπειρίες του από τη ζωή στο χωριό, από τη σκληρή καθημερινότητα στα χωράφια, από τις τελετές, τα ήθη, τα έθιμα, βρήκαν διέξοδο στη ζωγραφική. Με τα πλούσια και ζωηρά χρώματα (εμπειρία από το σκληρό κυπριακό φως της πεδιάδας) και τη δική του αισθητική αντίληψη, ο Κάσιαλος δημιούργησε ένα μαγευτικό έργο που απεικονίζει το πρόσωπο της ίδιας της Κύπρου πριν τούτο αλλοιωθεί από την εισβολή του σύγχρονου τεχνολογικού πολιτισμού. Ένα πρόσωπο που έχει πλέον χαθεί οριστικά. ([Βλέπε Βίντεο από τη ζωή του Κασιαλου](#))

ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ

ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ

The End